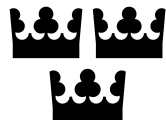

Arbetsliv

14

Förslag till statsbudget för 2001

Arbetsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Arbetsliv	9
2.1	Omfattning	9
2.2	Utgiftsutveckling	9
3	Arbetslivspolitik	11
3.1	Omfattning	11
3.2	Utgiftsutveckling	11
3.3	Mål	12
3.4	Politikens inriktning	12
3.5	Insatser	13
3.5.1	Statliga insatser inom politikområdet	13
3.5.2	Insatser inom andra politikområden	15
3.6	Resultatbedömning	15
3.6.1	Resultat	16
3.6.1.1	Verksamhetsresultat	16
3.6.1.2	Ekonomiskt resultat	17
3.6.2	Analys och slutsatser	17
3.7	Revisionens iakttagelser	18
3.8	Budgetförslag	18
3.8.1	23:1 Arbetarskyddsverket	18
3.8.2	23:2 Arbetslivsinstitutet	19
3.8.3	23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m.	21
3.8.4	23:4 Arbetsdomstolen	21
3.8.5	23:6 Statens nämnd för arbetstgares uppfinningar	22
3.8.6	23:7 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	22
3.8.7	23:8 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)	23
3.8.8	23:9 Medlingsinstitutet	24
4	Jämställdhetspolitik	27
4.1	Omfattning	27
4.2	Utgiftsutveckling	27
4.3	Mål för jämställdhetspolitiken	27
4.4	Politikens inriktning	27

4.5	Insatser	28
4.6	Resultatbedömning	29
4.7	Revisionens iakttagelser	29
4.8	Budgetförslag	30
4.8.1	24:1 Jämställdhetsombudsmannen	30
4.8.2	24:2 Särskilda jämställdhetsåtgärder	30
5	Effektiv statsförvaltning under utgiftsområde 2	31
5.1	Budgetförslag	31
5.1.1	1:1 Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket	31
5.1.2	1:2 Statliga tjänstepensioner m.m.	32

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	7
2.1 Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet	9
3.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet	11
3.2 Fördelning av kostnader på områden	16
3.3 Anslagsutveckling	18
3.4 Avgiftsfinansierad verksamhet	18
3.5 Anslagsberäkning	19
3.6 Anslagsutvecklingen	19
3.8 Anslagsberäkning	20
3.7 Bemyndigande om ekonomiska förpliktelser	20
3.9 Anslagsutveckling	21
3.10 Anslagsberäkning	21
3.11 Anslagsutveckling	21
3.12 Anslagsberäkning	22
3.13 Anslagsutveckling	22
3.14 Anslagsberäkning	22
3.15 Anslagsutveckling	22
3.16 Anslagsberäkning	23
3.17 Anslagsutveckling	23
3.18 Anslagsberäkning	24
3.19 Anslagsutveckling	24
3.20 Anslagsberäkning	25
4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet	27
4.2 Anslagsutvecklingen	30
4.4 Anslagsberäkning	30
4.4 Anslagsutvecklingen	30
5.1 Anslagsutveckling	31
5.2 Anslagsutvecklingen	32
5.3 Uppdragsverksamhet	33

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner målet för politikområdet Arbetslivspolitik (avsnitt 3.3) samt att de tidigare godkända målet för arbetslivspolitiken inom utgiftsområdet upphör att gälla,
2. godkänner målet för politikområdet Jämställdhetspolitik: Kvinnor och män skall ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden (avsnitt 4.3),
3. bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 23:2 *Arbetslivsinstitutet*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 180 000 000 kronor under åren 2002 – 2005 (avsnitt 3.8.2),
4. för budgetåret 2001 anvisar anslagen under utgiftsområde 14 *Arbetsliv* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket	ramanslag	2 158
1:2 Statliga tjänstepensioner m.m.	ramanslag	7 500 000
23:1 Arbetarskyddsverket	ramanslag	550 413
23:2 Arbetslivsinstitutet	ramanslag	321 318
23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m.	ramanslag	46 000
23:4 Arbetsdomstolen	ramanslag	18 158
23:6 Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar	ramanslag	58
23:7 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	ramanslag	22 195
23:8 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning	ramanslag	3 816
23:9 Medlingsinstitutet	ramanslag	45 207
24:1 Jämställdhetsombudsmannen	ramanslag	18 942
24:2 Särskilda jämställdhetsåtgärder	ramanslag	13 706
Summa		8 541 971

2 Arbetsliv

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet har indelats i tre politikområden. Dessa är arbetslivspolitik, jämställdhetspolitik och effektiv statsförvaltning

2.2 Utgiftsutveckling

Från och med budgetåret 2001 överförs vissa anslag som under innevarande budgetår är uppförda under utgiftsområde 14 "Arbetsmarknad och

arbetsliv" till utgiftsområde 13 "Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet". Syftet är att förtydliga finansieringen av arbetsmarknadspolitiken i sin helhet. Med anledning av att vissa anslag flyttas från utgiftsområde 14 till utgiftsområde 13 föreslås att namnen på utgiftsområde 13 och 14 ändras till "Arbetsmarknad" respektive "Arbetsliv". Förslaget behandlas i avsnitt 2.1 och avsnitt 4.6.2 under utgiftsområde 13 vari föreslås ändringar i riksdagsordningen.

Tabell 2.1 Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet

Milljoner kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000 ¹	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
Effektiv statsförvaltning ²	7 570	7 646	7 464	7 502	7 402	7 352
Arbetslivspolitik	41 197	38 239	34 634	1 008	1 031	1 052
Jämställdhetspolitik	28	30	62	33	33	33
Totalt för utgiftsområde 14	48 795	45 915	42 160	8 543	8 466	8 437

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

² Politikområdet ligger under utgiftsområde 2.

3 Arbetslivspolitik

3.1 Omfattning

Politikområdet omfattar frågor inom arbetsmiljö, arbetsrätt, arbetsorganisation, arbetstid, lönebildning, frågor om jämställdhet och diskriminering i arbetslivet samt frågor om relationen mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Inom politikområdet agerar ett antal myndigheter.

Arbetskyddsverkets verksamhet skall bidra till att minska riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetslivet och förbättra arbetsmiljön sedd i ett helhetsperspektiv, dvs. från såväl fysisk, psykisk som social och arbetsorganisatorisk synpunkt.

Arbetslivsinstitutet har till uppgift att bedriva och främja forskning, utveckling och utbildning för att bidra till en förnyelse av arbetslivet genom effektivare former för arbetsorganisation, en ökad tillgänglighet till arbetsmarknaden och en förbättrad arbetsmiljö.

Arbetsdomstolen prövar mål i tvister om kollektivavtal och andra arbetstvister enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) ser till att lagen (1999:133) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning efterföljs.

Medlingsinstitutets verksamhet syftar till att främja en lönebildning i samhällsekonomisk balans som tål de påfrestningar en långvarigt ökad arbetskraftsefterfrågan medför. Inom politikområdet finns även Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar.

Vidare finansieras Sveriges andel av kostnaderna för ILO:s verksamhet av medel inom ramen för detta politikområde.

3.2 Utgiftsutveckling

Från och med budgetåret 2001 överförs vissa anslag som under innevarande budgetår är uppförda under utgiftsområde 14 "Arbetsmarknad och arbetsliv" till utgiftsområde 13 "Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet" vilket förklarar den stora förändring i beloppen i nedanstående tabell mellan år 2000 och 2001. För en utförligare redovisning per anslag hänvisas till avsnitt 3.8.

Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

Milljoner kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000 ¹	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
Totalt politikområde arbetsliv	41 197	38 239	34 634	1 008	1 031	1 052

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

3.3 Mål

Regeringen föreslår att följande mål skall gälla för politikområdet Arbetsliv:

- Ett bra arbetsliv med väl fungerande arbetsvillkor.

Förslaget till mål för politikområdet innebär inga förändringar i arbetslivspolitikens inriktning. Det nya målet utgör en sammanfattning av de arbetsuppgifter som tidigare fanns för arbetslivspolitiken. Målet för politikområdet uppnås genom:

- en bra och utvecklande arbetsmiljö
- ett arbetsliv präglad av integration och mångfald
- en ökad kunskap om och i arbetslivet
- en arbetsrätt som skapar trygghet, flexibilitet och delaktighet samt
- ett medvetet och långsiktigt jämställdhetsarbete. Arbetslivspolitiken skall inom ramen för detta mål bidra till tillväxt, sysselsättning och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Detta sker genom främjandet av en bra och utvecklande arbetsmiljö där individer inte förslits, skadas eller slås ut från arbetslivet. Arbetsförhållanden där kvinnor och män trivs, mår bra och ges förutsättningar för utveckling genererar kreativitet och förnyelse. Därigenom bidrar arbetslivspolitiken till produktivitet och effektivitet och i förlängningen leder detta till tillväxt och lägre samhällskostnader.

Arbetslivspolitiken skall verka för att individer skall ha ett bra arbetsliv med väl fungerande arbetsvillkor i en bra och utvecklande arbetsmiljö.

Arbetslivspolitiken har även till uppgift att öka kunskap om och i arbetslivet.

En central uppgift för arbetslivspolitiken är att verka för jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män, jämlikhet mellan invandrare och infödda samt insatser för att motverka diskriminering och utestängning på grund av funktionshinder, etnisk bakgrund och sexuell läggning.

I arbetslivspolitiken ingår även arbetsrätten samt frågor om relationen mellan arbetstagare och arbetsgivare.

3.4 Politikens inriktning

En viktig förutsättning för ökad sysselsättning och tillväxt är en fortsatt hög prioritering av insatser för en god arbetsmiljö, integrering av

arbetsmiljöarbetet i verksamheten, liksom av insatser mot arbetsskador. För att underlätta en intensifiering av insatserna har regeringen i maj överlämnat en proposition med förslag om en sammanslagning av myndigheterna inom Arbetarskyddsverket.

"Det goda arbetet" ger individen möjlighet till delaktighet och inflytande, till utveckling och ökad kompetens.

Vi lever i ett arbetsliv där omvandling och förnyelse tycks gå allt fortare. Forskning och utveckling inom arbetslivssektorn måste ta dessa fundamentala förändringar som utgångspunkt. Det är angeläget att forskningen och utvecklingen bedrivs i större omfattning i samarbete med näringslivet.

Forskning och utveckling liksom tillsyn bör även fortsättningsvis bedrivas i aktiv samverkan med regionala och lokala aktörer. Erfarenhetsutbyte mellan arbetslivets aktörer samt kunskapsöverföring mellan forskning och arbetsliv är av väsentlig betydelse för både arbetslivets utveckling och för att säkerställa relevansen i den forskning som utförs.

Arbetslivet skall präglas av integration och mångfald. Invandrare besitter kompetens som inte utnyttjas i full utsträckning. Med tanke på de krav som internationaliseringen och den demografiska utvecklingen medför, är det av största vikt att arbetslivet bättre förmår utnyttja den internationella kompetens som finns hos inflyttade invånare.

Jämställdhet mellan kvinnor och män inom arbetslivet är en prioriterad fråga. Skillnader i förutsättningarna för kvinnor och män skall beaktas liksom deras olika villkor i arbetslivet. Forskningen inom jämställdhetsområdet bör vidareutvecklas och ha fortsatt hög prioritet.

Arbetssökande och arbetstagare skall ha rätt att slippa fördomsfullt eller kränkande bemötande i arbetslivet. Insatser för att motverka utestängning och utslagning från arbetslivet med systematiskt förebyggande insatser skall ha fortsatt hög prioritet. Möjligheterna för personer med funktionshinder att finna, få och behålla ett arbete skall underlättas.

I sammanhanget kan nämnas det mångfaldsprojekt som bedrivs inom Näringsdepartementet. Projektet skall i ett sammanhang och ur ett tillväxtperspektiv kartlägga och beskriva hur aspekterna kön, ålder, klass, etnisk tillhörighet, sexuell läggning samt funktionshinder påverkar en individs nuvarande och framtida möjligheter i arbetslivet. En viktig del i arbetet för ökad

mångfald är att med utgångspunkt i de krav som den nya kunskapsekonomin och fortgående demografiska förändringar ställer på näringsliv och arbetsmarknad, se och ta tillvara varje enskild individs kompetens och utvecklingsmöjligheter samt genomföra nödvändiga anpassningar av arbetsorganisationen.

Arbetsrätten är en betydelsefull del av arbetslivspolitikerna. Den skall medverka till jämlikhet, delaktighet i arbetslivet samt till att det skapas trygghet och flexibilitet.

Formerna för lönebildningen är enligt regeringens mening i första hand en fråga mellan arbetsmarknadens parter. Avtal är att föredra framför lagstiftning eftersom ett brett samförstånd mellan parterna skapar stabilitet och legitimitet åt träffade överenskommelser. Där utöver behövs ett starkt nationellt ramverk för lönebildningen. Den 1 juni 2000 inrättades den nya myndigheten Medlingsinstitutet vars uppgift är att medla i arbetstvister och verka för en väl fungerande lönebildning. Detta innebär dock ingen begränsning i arbetsmarknadens parter möjligheter och ansvar för hur avtalslösningar utformas.

3.5 Insatser

3.5.1 Statliga insatser inom politikområdet

De statliga insatserna syftar till att finna långsiktigt stabila lösningar, som främjar en god och hållbar samhällsutveckling med ett säkert och utvecklande arbetsliv. Insatserna inbegriper till exempel forskning och utveckling som skall bidra till en förnyelse av arbetslivet med effektiva arbetsorganisationer, en säker och utvecklande arbetsmiljö och en ökad tillgänglighet till arbetsmarknaden med lika villkor för kvinnor och män. Effektiva tillsynsåtgärder på arbetsplatserna skall bl.a. bidra till att säkra företagens och förvaltningarnas interna styrning av hälso- och säkerhetsfrågorna.

Arbetsmiljö

De till försäkringskassan anmälda sjukskrivningarna har ökat kraftigt liksom anmälda arbetsskador enligt lagen om arbetsskadeförsäkring. Ökningen är kraftigast när det gäller sjukdomar

relaterade till stress och hög arbetsbelastning. Bilden bekräftas av bl.a. Statistiska centralbyråns enkätundersökning om arbetsrelaterade besvär och undersökningar gjorda av Arbetslivsinstitutet och Riksförsäkringsverket. Detta speglar ett allvarligt mänskligt och samhällsekonomiskt problem.

Att de personalminskningar som skett i många verksamheter inneburit en påfrestning är uppenbart liksom att följderna av nedskärningarna ofta förvärrats av organisatoriska brister, t.ex. oklara besked från arbetsledningen när det gäller prioritering av arbetsuppgifter, oklara befogenheter, bristande stöd och handledning eller bristande utrymme för återhämtning.

I januari tillsattes på regeringens uppdrag en arbetsgrupp inom Regeringskansliet med uppgift att analysera den stora ökningen av arbetsbelastad ohälsa som har samband med stress och andra organisatoriska och sociala faktorer. Arbetsgruppen skall ta fram en handlingsplan för att komma till rätta med utvecklingen och för att åstadkomma en förnyelse av arbetsmiljöarbetet. Slutrapporten skall lämnas före årets utgång. I övrigt pågår det arbete i ett flertal utredningar som berör de aktuella frågorna, se nedan under 3.5.2.

Genom bland annat ett ökat fokus av forskningen mot arbetsorganisationsfrågor, ett effektivare tillsynsarbete och en ökad kunskapsåterföring kan verksamheterna inom arbetslivsområdet sammantaget ge förbättrade förutsättningar för en positiv utveckling av arbetslivet. Det finns i dag ökade kunskaper om arbetsmarknadens funktionssätt och villkor och vad som till exempel orsakar segregation på arbetsmarknaden. Sådan kunskap är betydelsefull för att arbetslösheten skall kunna bekämpas, en hållbar samhällsutveckling främjas med säkra och utvecklande arbetsplatser och skapandet av nya jobb.

Tillsynsverksamheten har påverkats av stora förändringar i arbetslivet vilket medfört att anspråken på verksamheten har ökat. Frågor om arbetsorganisation har blivit viktigare på grund av ökade risker för fysiska och psykiska belastningsskador. Även EU-medlemskapet och utvecklingen av det europeiska standardiseringsarbetet har medfört ökade arbetsuppgifter. Väsentliga insatser har gjorts för att förbättra arbetsgivarnas interna arbetsmiljöarbete. För att få arbetsgivarna att i ökad utsträckning införa interna system för arbetsmiljöarbetet, s.k. internkontroll, har systeminspektioner blivit vanligare. På grund av att systemtillsyn i stor utsträckning

ersatt detaljtillsyn tar varje inspektion mer tid i anspråk än tidigare.

Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen har fortsatt att utveckla metoder och arbetsformer för tillsyn särskilt inom följande områden: besvär i rörelseorgan, allvarliga olycksfall, allergier och annan överkänslighet samt psykiska belastningar.

Regeringen har i maj överlämnat en proposition till Riksdagen med förslag om att myndigheterna inom Arbetskyddsverket – Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen – skall ombildas till en myndighet. Namnet på den nya myndigheten föreslås bli Arbetsmiljöverket. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

De viktigaste skälen för ombildningen är följande. Det behövs samlad styrning för att utveckla nya tillsynsmetoder, särskilt på grund av den branta ökningen av arbetssjukdomar som beskrivits tidigare. Nuvarande organisation innebär dubbelarbete i olika former. Vidare innebär distriktsindelningen att det blir svårt att på ett flexibelt sätt sätta in resurserna där de för tillfället behövs bäst. Rättssäkerheten kräver lika kravnivå över landet. Mer komplicerade arbetsmiljöproblem och betoning av Yrkesinspektionens kravställande roll ställer detta problem på sin spets. Utvecklingen av företagsformer och arbetsliv gör att allt fler verksamheter går över distriktsgränserna.

I den ekonomiska vårpropositionen bedömde regeringen att tillsynsverksamheten på det arbetsorganisatoriska området behöver förstärkas med anledning av de senaste två årens kraftiga ökning av arbetssjukdomar. Regeringen aviserade därför en ökning av anslaget till Arbetskyddsverket med 20 miljoner kronor i samband med budgetpropositionen för 2001. Ökningen avsåg metod- och kompetensutveckling.

Regeringen föreslår vidare en förstärkning av anslaget med ytterligare 50 miljoner kronor från och med år 2001. Denna satsning syftar till förstärkning av Arbetskyddsverkets tillsynsverksamhet, främst med inriktning mot organisatoriska frågor. Regeringen föreslår alltså sammantaget en förstärkning med 70 miljoner kronor varav 20 miljoner kronor finansieras genom en omprioritering från utgiftsområde 24 Näringsliv.

De nya arbeten som skapas skall präglas av goda utvecklingsmöjligheter och ekologisk hållbarhet. Regeringen har genom ett beslut i augusti 1998 bestämt att bl.a. Arbetskyddsstyrelsen

skall vara en av de myndigheter som har ett särskilt sektorsansvar för ekologisk hållbarhet.

Lönebildning

Den 1 juni 2000 inrättades den nya myndigheten Medlingsinstitutet vars uppgift är att medla i arbetstvister och verka för en väl fungerande lönebildning. Vid samma tidpunkt avvecklades Statens förlikningsmannarexpedition. Genom ändringar i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet ges Medlingsinstitutet befogenhet att kalla parter till överläggningar, utse medlare även utan parternas samtycke och skjuta upp varslade stridsåtgärder högst 14 dagar om det främjar en god lösning av konflikten.

Förändringarna syftar till att främja en lönebildning i samhällsekonomisk balans som tål de påfrestningar en långvarigt ökad arbetskraftsefterfrågan medför och därmed gör det möjligt att kombinera höjda reallöner med låg arbetslöshet och stabila priser. Förslagen innebär dock ingen begränsning i arbetsmarknadens parter möjligheter och ansvar för hur avtalslösningar utformas.

Ökad kunskap om och i arbetslivet

Genom beslut av riksdagen den 14 juni 2000 (prop. 1999/2000:81, bet. 1999/2000:UbU17, rskr. 1999/2000:257) gäller från och med den 1 januari 2001 en ny myndighetsstruktur för forskningsfinansiering. Dessa förändringar innebär att Rådet för arbetslivsfrågor avvecklas den 31 december 2000. Rådets ansvarsområden kommer att delas mellan Verket för innovationssystem och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap. Genom att tydligare koppla samman arbetslivsforskning och innovations- och tillväxtfrågor respektive sociala frågor finns intressanta möjligheter till en dynamisk utveckling med nya infallsvinklar, liksom möjlighet till kraftsamling kring centrala frågeställningar.

Arbetsrätt

Arbetstid

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet med representanter från socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet har bedömt förutsätt-

ningarna för och konsekvenserna av olika arbetstidsförändringar. Analyserna har avsett såväl ekonomiska aspekter som välfärdseffekter. Arbetsgruppens rapport Kortare arbetstid – för och emot (Ds 2000:22) har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. En sammanställning av remissyttrandena över rapporten finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2000/2720/ARM).

Turordningsreglerna

Regeringen har överlämnat en proposition om ändring av turordningsreglerna i lag (1982:80) om anställningsskydd, Undantag från turordningen (prop. 1999/2000:144). Förslaget innebär att alla arbetsgivare vid uppsägning på grund av arbetsbrist får undanta högst två medarbetare från turordningen som är av särskild betydelse för den fortsatta verksamheten.

Distansarbete

Regeringen har i propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86) lämnat förslag till ändring i 22§ lagen om anställningsskydd. Detta syftar till att stärka anställningsskyddet för dem som distansarbetar från bostaden.

Översyn av arbetsrätten

Regeringen har gett Arbetslivsinstitutet i uppdrag att se över den arbetsrättsliga lagstiftningen i enlighet med Arbetsmarknadsutskottets hemställan i betänkande 1999/2000:AU5. Uppdraget syftar till att se över den arbetsrättsliga lagstiftningen så att den uppfyller kraven på trygghet och inflytande för de anställda inom ramen för en flexibel och effektiv arbetsmarknad.

Integritetsutredningen

En särskild utredare har tillkallats för att se över behovet av lagstiftning eller andra åtgärder för att stärka skyddet av den enskildes personliga integritet i arbetslivet (dir. 1999:73). I översynen skall det i första hand ingå frågor om användning av drogtestar och andra medicinska kontroller samt frågor om användning av persondatorer, elektronisk post (e-post) och Internet i arbetet. Även andra integritetsfrågor som kommer upp under utredningsarbetets gång och där skyddet för den personliga integriteten i arbetslivet kan vara allvarligt hotat skall tas upp av utredaren. Behovet av skydd för arbets sökande skall särskilt belysas.

Utredningen skall redovisa sitt arbete den 1 april 2001.

Anti-diskrimineringspaketet

Inom EU bedrivs ett arbete med ett ”anti-diskrimineringspaket”. Kommissionen lade den 25 november 1999 fram förslag till ett paket som består av ett meddelande, två direktiv för att bekämpa diskriminering samt ett handlingsprogram som på olika sätt skall komplettera direktiven. Kommissionens förslag till direktiv är dels ett förslag om inrättande av allmänna ramar för likabehandling i arbetslivet (arbetslivs-direktivet), dels ett förslag om genomförandet av principen om likabehandling av enskilda personer oavsett ras eller etnisk bakgrund (det etniska direktivet). Arbetslivsdirektivet gäller enbart inom arbetslivet och skyddar mot diskriminering på grund av etniskt ursprung, religion, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Det etniska direktivet gäller enbart etniskt ursprung men skyddar även utanför arbetslivet bl.a. i fråga om utbildning, sociala förmåner samt varor och tjänster. Den 29 juli 2000 antog rådet direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (det etniska direktivet). De återstående förslagen behandlas för närvarande i rådsarbetsgrupp. Arbetslivsdirektivet och handlingsprogrammet kommer med stor sannolikhet att antas under hösten 2000 men om frågan kvarstår när Sverige tar över EU-ordförandeskapet 1 januari 2001 avser regeringen att driva frågan vidare.

3.5.2 Insatser inom andra politikområden

Arbete pågår kring ökningen av ohälsan inom andra politikområden: Sjukförsäkringsutredningen (S 1999:54) och Utredningen om den arbetslivsinriktade rehabiliteringen (S 1999:08). Ett beredningsarbete inom Regeringskansliet för att komma till rätta med den ökande ohälsan och dess kostnader kommer att fortsätta i höst.

3.6 Resultatbedömning

I budgetpropositionen för budgetåret 2000 angavs att inriktningen för arbetslivspolitikerna skall bidra till tillväxt, sysselsättning och ett konkur-

renskraftigt svenskt näringsliv samt skapa förutsättningar för flexibilitet, trygghet och delaktighet i arbetslivet. Målet för Arbetslivspolitikens beskrevs som en god och utvecklande arbetsmiljö där individer inte förslits, skadas eller slås ut från arbetslivet, jämställdhet mellan kvinnor och män samt ett arbetsliv som präglas av integrering och mångfald.

3.6.1 Resultat

3.6.1.1 Verksamhetsresultat

Arbetsmiljö

De insatser som gjorts för att få arbetsgivarna att införa interna system för arbetsmiljöarbetet, (s.k. internkontroll) enligt Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om internkontroll har verkningsfullt medverkat till förbättringar. Detta gäller numera även mindre företag. I de flesta fall behövs flera besök av Yrkesinspektionen för att ge resultat. Ett fungerande arbetsmiljöarbete är ofta knutet till Yrkesinspektionens tillsyn av arbetsställena. För att bedöma arbetsgivarnas införande av internkontroll har ett representativt urval av företag bedömts av Arbetarskyddsverket. I alla storleksklasser är andelen med systematiskt arbetsmiljöarbete något högre 1999 än 1998. Väsentliga brister finns dock fortfarande i många arbetsgivares ledning och planering av arbetsmiljöarbetet. Särskilt inom offentlig förvaltning har internkontrollarbetet inte utvecklats som förväntat.

Samverkan mellan Arbetarskyddsstyrelsen, Arbetsmarknadsstyrelsen, Socialstyrelsen och Riksförsäkringsverket har resulterat i bättre samordning mellan Yrkesinspektionen och Försäkringskassan. Informationsutbytet mellan Yrkesinspektionen och Försäkringskassan har lett till att Yrkesinspektionen fått ett förbättrat planeringsunderlag när det gäller urvalet av vilka arbetsställen som skall inspekteras. I de fall då Yrkesinspektionen och Försäkringskassan genomfört gemensamma inspektioner har bättre resultat erhållits i fråga om rehabiliteringsrutiner hos arbetsgivarna jämfört med om Yrkesinspektionen genomfört inspektionen ensam. Samtliga Yrkesinspektionsdistrikt har samverkansavtal med Försäkringskassan och samverkan sker på flera olika sätt, t.ex. genom olika former av informationsaktiviteter, saminspektioner och särskilda projekt.

Ökad kunskap om och i arbetslivet

Arbetslivsinstitutet har en viktig roll, såväl som utförare av forskning, utveckling och kunskaps-spridning samt som samarbetspartner för andra myndigheter och Regeringskansliet. Även Verket för innovationssystem och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap kommer att få en viktig roll inom arbetslivssektorn.

Verksamheten vid Arbetslivsinstitutet har bedrivits med tillfredsställande målpuppfyllelse.

Strukturellt kan arbetslivsforskningen delas in i områdena arbetsmarknad, arbetsorganisation och arbetsmiljö. Frågor inom dessa områden går dock ofta in i varandra och problem måste förstås, förklaras och åtgärdas utifrån ett bredare perspektiv än vad som är möjligt för disciplinerna var för sig.

Fördelningen mellan de olika forsknings- och utvecklingsområdena inom Arbetslivsinstitutets verksamhet framgår av nedanstående tabell.

Tabell 3.2 Fördelning av kostnader på områden

Tusentals kronor			
	Arbetsmarknad	Arbetsorganisa- tion	Arbetsmiljö
1998	58 473	89 816	212 205
1999	100 401	83 597	242 548

Arbetsmiljöområdet dominerar institutets verksamhet, ca. 60 procent av verksamhetens kostnader kan hänvisas till detta område. Verksamhetsområdet arbetsmarknad har ökat kraftigt under år 1999 vilket främst beror på en utvidgning av programmet Svensk modell i förändring och genom etablering av regionala verksamheter i Östersund och Norrköping.

Under 1999 har institutet fortsatt uppbyggnaden av långsiktigt inriktade forsknings- och utvecklingsverksamheter i samarbete med regionala och lokala aktörer inom arbetslivsområdet. Institutet bygger upp regionala verksamheter i Malmö, Göteborg, Norrköping och Östersund. Här utöver bedriver institutet samarbetsprojekt tillsammans med andra aktörer. Detta för att förstärka kopplingen mellan teori och praktik. Under kommande år beräknas dock antalet utvecklingsprojekt som bedrivs i institutets regi att minska i antal, till förmån för färre men större regionala program.

Genom Arbetslivsinstitutets utbildningsverksamheter och andra former av lärandeaktiviteter och kunskapsspridning har institutet uppnått målet om att medverka till en god kunskaps- och

erfarenhetsspridning inom arbetslivsområdet. I enlighet med regeringens uppdrag har institutet lämnat en redovisning om skyddsombudens informations- och kunskapsförsörjning. Enligt redovisningen tyder mycket på att såväl skyddsombuden som andra delar av det lokala arbetsmiljöarbetet fungerar otillfredsställande. Dock kan ombudens funktion endast delvis förbättras genom ökad kunskapsförsörjning, även om denna på flera sätt kan och bör utvecklas. Främst är det möjligheterna att verka som skyddsombud som på alla sätt måste stödjas.

Genom bidragen till arbetsmarknadens parter ges förutsättningar för att uppnå och bibehålla en viss kompetensnivå vad gäller arbetsmiljö och arbetsmarknadsfrågor på landets arbetsplatser.

Arbetsrätt

Arbetsdomstolen har arbetat med att minska handläggningstiden och eftersträvar en låg målbilans. Handläggningstiderna har under de tre senaste åren inte förändrats nämnvärt medan målbilansen har förbättrats. Det bör dock påpekas att domstolen har svårt att själva påverka handläggningstiden då denna styrs av processuella regler och av parterna i målen. Målbilansen har det däremot minskat från föregående år.

HomO skall handlägga anmälningar som rör diskriminering på grund av sexuell läggning med hög effektivitet och servicenivå. I och med att myndigheten inrättades först år 1999 går det inte att göra någon jämförelse med år 1998. Att 2/3 av myndighetens inkomna ärenden avgjordes under förra verksamhetsåret är ett gott resultat.

3.6.1.2 Ekonomiskt resultat

Arbetsmiljö

Under budgetåren 1995/96–1999 har Arbetarskyddsverket sänkt sina kostnader med cirka 61 000 000 kronor. En minskning av antalet årsarbetskrafter har under perioden skett med ca 20 procent. Samtidigt har nya uppgifter tillkommit och övergången från detaljtillsyn till systemtillsyn medför att varje inspektion tar nu i genomsnitt 50 procent mer tid. För verksamheten som helhet redovisas ett underskott på 2 470 000 kronor varav 900 000 kronor avser den avgiftsfinansierade delen av den särskilda informationsverksamheten.

Ett mål enligt regleringsbrevet är att intäkterna i den avgiftsfinansierade delen av den särskilda

informationsverksamheten skall täcka kostnaderna sett över perioden 1998–2000. Här kan konstateras att ett ackumulerat underskott 1998 på 21 400 000 kronor täcktes av anslagsmedel 1999 enligt regeringsbeslut. 1999 uppvisar verksamheten ett underskott på 900 000 kronor.

Ett särskilt program för att få ekonomin i balans arbetas fram för närvarande. Målet är balans vid ingången till år 2001.

Ökad kunskap om och i arbetslivet

Anslagsbehållningen på Arbetslivsinstitutets anslag 23:3 Särskilda utbildningsinsatser (tidigare B3 Forskning, utveckling och utbildning m.m.) avser eftersläpningar i faktureringar avseende medel in-tecknade i avtal mellan Arbetslivsinstitutet och samarbetsparter. Därutöver har Arbetslivsinstitutet ett anslagssparande på sina båda anslag vilket bedöms behövas för att möta det tillfälliga likviditetsbehov som uppstår med anledning av att kostnaderna för de regionala verksamheterna ökar i större takt än vad nedtrappningen av den verksamhet som regionaliseringen skall ersätta. Bedömningen är att genom de regionala satsningar som pågår kommer anslagssparandet att förbrukas under 2000 och 2001.

3.6.2 Analys och slutsatser

Arbetsrelaterad ohälsa orsakar stora samhälls-ekonomiska kostnader. Gemensamma strategier och insatser av arbetsmarknadens parter är viktiga för en positiv utveckling. Kraftigt ökade krav ställs på Arbetarskyddsverkets tillsyn och kravställande när det gäller organisatoriska förhållanden med anknytning till belastningsergonomi, arbetsbelastning och sociala frågor. Inriktningen skall vara att motverka utslagningen från arbetslivet med systematiskt förebyggande insatser. Tillsynen bör i första hand inriktas på arbetsgivarnas möjligheter och rutiner att själva lösa denna typ av problem. Fortsatta insatser för att integrera arbetsmiljöarbetet i styrningen och driften av verksamheten på arbetsplatserna för att få till stånd en väl fungerande internkontroll är av stor betydelse för att få sunda och säkra arbetsmiljöer för alla. Det är viktigt att kvinnors och mäns olika villkor i arbetslivet uppmärksammas och att fortsatta insatser görs för att få en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Utveckling som sker inom arbetslivets område nödvändiggör en viss förskjutning av inriktning och angreppssätt inom den arbetslivsinriktade forskningen. Inom Arbetslivsinstitutets verksamhet bör det ske en förskjutning mot en ökad andel forskning och utveckling inom arbetsorganisationsområdet. En närmare beskrivning av arbetslivsforskningens framtida inriktning återfinns i regeringens proposition *Forskning och förnyelse (2000/01:3)*.

Det är viktigt att fortsätta vidareutveckla metoder för att säkra kvalitén och relevansen i institutets forskningsarbete.

Arbetet med att skapa förutsättningar för mångvetenskapliga möten och långsiktig samverkan mellan olika discipliner och aktörer bör fortsätta. Vidare bör utveckling av former och kontaktvägar för kunskapsöverföring till och från Arbetslivsinstitutet ges fortsatt hög prioritet.

3.7 Revisionens iakttagelser

Revisionens iakttagelser har inte givit upphov till några invändningar. På vissa områden har kommentarer givits, se nedan under respektive anslag.

3.8 Budgetförslag

3.8.1 23:1 Arbetarskyddsverket

Tabell 3.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
1999	Utfall	406 948	11 573	
2000	Anslag	392 685		394 556
2001	Förslag	550 413		
2002	Beräknat	559 531 ¹		
2003	Beräknat	572 080 ¹		

¹ Motsvarar 547 672 tkr i 2001 års prisnivå.

Ändamålet med anslaget avser kostnaderna för personal och lokaler samt övriga förvaltningskostnader vid Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen. Under anslaget redovisas även den avgiftsfinansierade informationsverksamheten. Anslaget disponeras av Arbetarskyddsstyrelsen.

Arbetarskyddsverket har till främsta uppgift att se till att arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen efterlevs. Verket skall vidare utarbeta och sprida information i syfte att förbättra arbetsmiljön. Arbetarskyddsstyrelsen meddelar bland annat föreskrifter på arbetsmiljöområdet är chefsmyndighet för Yrkesinspektionen. Yrkesinspektionen är regional tillsynsmyndighet på arbetsmiljö- och arbetstidsområdet och är uppdelad på tio distrikt.

Regeringen har i maj överlämnat en proposition till riksdagen med förslag om att myndigheterna Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen skall ombildas till en myndighet för att effektivisera verksamheten. Namnet på den nya myndigheten föreslås bli Arbetsmiljöverket. Som en följd härav avvecklas Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen.

Tabell 3.4 Avgiftsfinansierad verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1999	68 436	69 327	-891
Prognos 2000	63 400	61 300	+2 100
Budget 2001	67 000	67 000	0

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har i sin revisionsberättelse påtalat att årsberättelsen inte avlämnats inom föreskriven tid. RRV har i övrigt inte funnit anledning att rikta anmärkning mot Arbetarskyddsverkets årsredovisning. Enligt RRV har resultatredovisningsdelen i jämförelse med tidigare år blivit bättre.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att Arbetarskyddsverket uppnått de mål som angivits i regleringsbrevet.

Med hänsyn till de kostnader som arbetsbetingad ohälsa medför för individer och samhälle och till arbetsmiljöns betydelse för ett utvecklande arbetsliv anser regeringen att stor vikt bör läggas vid tillsynen av arbetsmiljön. Detta gäller inte minst mot bakgrund av den alarmerande ökningen av främst arbetssjukdomar som lett till sjukskrivning på grund av besvär i rörelseorganen och psykiska belastningar.

Arbetarskyddsverket har en central roll i arbetsmiljöarbetet. Detta gäller även i fråga om Sveriges deltagande i utvecklingen på arbetsmiljöområdet inom EU. Regeringen anser det väsentligt att denna roll kan bibehållas. Motsvarande gäller deltagandet i internationellt och europeiskt standardiseringsarbete.

Arbetarskyddsverket har sedan år 1992 bedrivit ett samarbete med främst de baltiska staterna för att stödja deras utveckling på arbetsmiljöområdet. Arbete pågår med att utvidga detta samarbete till andra öst- och centraleuropeiska länder. Regeringen anser att det är viktigt att Arbetarskyddsverket fortsätter detta arbete.

Regeringen föreslår att Arbetarskyddsverket skall ta över ansvaret för administration av delar av de partsmedel som Arbetslivsinstitutet ansvarar för. Till följd härav överförs från anslaget 14:2 Arbetslivsinstitutet 83 200 000 kronor.

Regeringen föreslår en förstärkning av anslaget med 70 miljoner kronor från och med år 2001 varav 20 miljoner kronor finansieras genom omprioritering från utgiftsområde 24 Näringsliv. Denna satsning syftar till personalförstärkning inom Arbetarskyddsverkets tillsynsverksamhet samt metod- och kompetensutveckling, främst med inriktning mot organisatoriska frågor.

Tabell 3.5 Anslagsberäkning

Tusental kronor	
Anslag 2000	392 685
Pris- och löneomräkning	4 528
Ökat resursbehov	70 000
Överföring från anslaget 23:3	83 200
Förslag 2001	550 413

3.8.2 23:2 Arbetslivsinstitutet

Tabell 3.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor				
1999	Utfall	136 042	Anslags-sparande	6 703
2000	Anslag	155 396	Utgifts-prognos	160 000
2001	Förslag	321 318 ¹		
2002	Beräknat	333 854 ²		
2003	Beräknat	340 899 ²		

¹ Fr om 2001 föreslås en förändring av anslaget som innebär att förvaltningsmedel på anslaget 23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m. förs över till anslaget 23:2 Arbetslivsinstitutet.

² Motsvarar 327 437 tkr i 2001 års prisnivå.

För budgetåret 1999 omfattar anslaget Arbetslivsinstitutets förvaltningskostnader.

Arbetslivsinstitutet har till uppgift att bedriva och främja forskning, utveckling och utbildning som rör arbetsliv, arbetsmiljö och relationer på arbetsmarknaden. Institutet skall därvid samverka med näringsliv, fackliga organisationer, myndigheter, vetenskapliga institutioner, universitet och högskolor i och utanför Sverige.

Arbetslivsinstitutet skall också bedriva och främja en långsiktig kunskaps- och kompetensuppbyggnad samt bidra till informations- och kunskapsöverföring inom arbetslivsområdet. Den forskning som institutet bedriver skall vara mångvetenskaplig och äga relevans för problem och utvecklingstendenser i arbetslivet. Institutet skall bedriva och i sin forskning främja lokala utvecklingsprojekt samt inom sitt område verka för en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Bemyndigande om ekonomiska förpliktelser

Arbetslivsinstitutet har under år 2000 bemyndigats att besluta om medel för bidrag och uppdrag som medför utgifter för budgetåren 2001–2004 inom en ram som tillsammans med tidigare fattade beslut får uppgå till högst 250 miljoner kro-

nor. Med anledning av Arbetslivsinstitutets minskade behov av bemyndigande om ekonomiska förpliktelser bör bemyndiganderamen för år 2001 uppgå till högst 180 miljoner kronor för budgetåren 2002-2005.

Regeringens överväganden

Den för år 2000 gällande fördelningen av kostnader mellan Arbetslivsinstitutets två anslag innebär att förvaltningskostnader återfinns under båda anslagen. Det är regeringens bedömning att en tydligare fördelning mellan institutets förvaltningskostnader och kostnader för bidrag till arbetsmarknadens parter skulle underlätta styrning och uppföljning av förvaltningen. En sådan förändring bör också leda till ett förtydligande av institutets roll som forskningsutförande myndighet. Regeringen föreslår därför att anslaget 23:2 Arbetslivsinstitutet fortsättningsvis skall avse institutets samtliga förvaltningskostnader såsom administration, lokaler och kapitalkostnader samt forsknings-, utvecklings- och utbildningsstödjande verksamhet.

Utvecklingen på arbetsmarknaden och arbetslivet har blivit alltmer sammansatt och komplex. Arbetsmiljö- och arbetsorganisationsarbetet har fått en allt vidare innebörd. Detta ställer ökade krav på helhetssyn och därmed på ett ökat samarbete mellan olika forskningsdiscipliner och verksamhetsfält inom arbetslivsforskningen.

Inom Arbetslivsinstitutet pågår med anledning av bland annat dessa omständigheter en analys och omprövning av arbetslivsforskningens inriktning samt institutets roll i ett femårsperspektiv. Regeringen avser följa resultatet av detta arbete, men gör den bedömningen att det redan nu bör ske en tydlig förskjutning av inriktning och angreppssätt inom den arbetslivsinriktade forskningen mot ett ökat fokus mot arbetsorganisationsområdet. Erfarenhetsutbytet mellan arbetslivets aktörer samt kunskapsöverföringen mellan forskning och arbetsliv är av väsentlig betydelse för både arbetslivets utveckling och för relevansen i den forskning som utförs. Arbetet med samarbetsprogram och samarbetsprojekt samt de regionala verksamheterna bör ges en fortsatt hög prioritet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 321 318 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 333 854 000 kronor respektive 340 899 000 kronor.

Tabell 3.8 Anslagsberäkning

Tusental kronor	
Anslag 2000	155 396
Pris- och löneomräkning	1 537
Överföring från anslaget 23:3.	169 385
Överföring till anslaget 38:2 inom utg.omr. 24	-5 000
Förslag 2001	321 318

Tabell 3.7 Bemyndigande om ekonomiska förpliktelser

Tusental kronor					
	1999 utfall	2000 prognos	2001 beräknat	2002 beräknat	2003- beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	102 099	128 095	167 600		
Nya förpliktelser	261 876	180 251	160 400		
Infriade förpliktelser*	-235 880	-140 746	-150 000	-80 000	-100 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	128 095	167 600	178 000		
Erhållen/föreslagen bemyndiganderam	250 000	250 000	180 000		

* Utgiftsutfall till följd av ingångna förpliktelser.

3.8.3 23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m.

Tabell 3.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	386 729	Anslags-sparande	142 937
2000	Anslag	308 585	Utgifts-prognos	392 000
2001	Förslag	46 000 ¹		
2002	Beräknat	46 000		
2003	Beräknat	46 000		

¹ Fr o m 2001 föreslås en förändring av anslaget som innebär att förvaltningsmedel på anslaget 23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m. förs över till anslaget 23:2 Arbetslivsinstitutet samt att delar av bidragen till arbetsmarknadens parter förs över till anslaget 23:1 Arbetarskyddsverket.

För budgetåret 1999 disponeras anslaget av Arbetslivsinstitutet och avser medel för forskning, utveckling och utbildning, m.m. Av anslaget får Arbetslivsinstitutet använda 129,2 miljoner kronor till arbetsmarknadens parter. Dessa bidrag går främst till verksamhet med regionala skyddsombud, arbetsmarknadens parter för vissa typer av utbildningar, EU-bevakning samt till Föreningen för Arbetarskydd för informationsinsatser riktade mot skyddsombuden.

Regeringens överväganden

Med anledning av förändringen mellan Arbetslivsinstitutets två anslag byter anslaget namn till 23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m.. Under anslaget 23:3 Särskilda utbildningsinsatser m.m. bör institutets kostnader för bidrag till arbetsmarknadens parter avseende vissa utbildningsinsatser samt till viss EU-bevakning m.m. kvarstå. Bidrag för regionala skyddsombud, informationsinsatser samt standardiseringsverksamhet förs över till Arbetarskyddsverket som är sektorns centrala förvaltningsmyndighet.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 46 000 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 46 000 000 kronor respektive 46 000 000 kronor.

Tabell 3.10 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag 2000	308 585
Överföring till anslag 23:2	-169 385
Överföring till anslag 23:1	-83 200
Överföring till anslag 38:2 inom utg.omr. 24	-10 000
Förslag 2001	46 000

3.8.4 23:4 Arbetsdomstolen

Tabell 3.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	16 850	Anslags-sparande	733
2000	Anslag	17 920	Utgifts-prognos	17 816
2001	Förslag	18 158		
2002	Beräknat	18 554		
2003	Beräknat	18 971		

¹ Motsvarar 18 158 tkr i 2001 års prisnivå.

Från anslaget utbetalas kostnader för personal, lokaler och andra förvaltningskostnader.

Arbetsdomstolen är en specialdomstol som prövar arbetsrättsliga tvister, dvs. tvister som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Vid domstolen avgörs A- och B-mål. A-mål är de arbetsrättsliga tvister där domstolen är första och sista instans och B-mål sådana mål som avser överklagande av arbetstvister som prövats i tingsrätt.

Arbetsdomstolen prövar mål enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. För domstolen gäller förordningen (1988:1137) med instruktion för Arbetsdomstolen.

En jämförelse mellan budget och utfall budgetåret 1999 visar att Arbetsdomstolen förbrukade hela anslaget samt hälften av anslagssparandet. I syfte att minska målbalansen har domstolen arbetat med en något större organisation än vad tilldelade medel i princip medgivit, vilket medfört att anslagssparandet minskats under budgetåret 1999 till 733 000 kronor.

Delårsrapporten för första halvåret 2000 visar att 8 297 000 kronor förbrukats och för hela året beräknas utgifterna uppgå till 17 816 000 kronor.

Arbetsdomstolen har i februari månad 2000 kommit in till regeringen med en rapport om sin kompetensförsörjning.

Regeringens överväganden

De övergripande målen för Arbetsdomstolen är att snabbt och effektivt, samt med iakttagande av höga krav på rättssäkerhet, avgöra arbetstvister som förs till domstolen samt leda rättsutvecklingen och främja en enhetlig rättstillämpning.

Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2000 reviderat myndighetens verksamhetsmål i ett försök att hitta lämpliga mätbara mål. Arbetsdomstolens verksamhetsmål för budget-

året 1999 var att minska genomströmningstiderna i förhållande till föregående år samt att fastställa riktmärken för målbalansen.

Årsredovisningen för 1999 visar att de genomsnittliga genomströmningstiderna inte har förändrats nämnvärt jämfört med föregående år. Det bör poängteras att handläggningen inte helt kan påverkas av myndigheten utan styrs i hög grad av yttre omständigheter. Vad gäller målbalansen har det däremot skett en förbättring gentemot föregående år. Balansen har minskats med 69 mål från 1998 och slutade 1999 på 172 ineliggande mål. Detta har kunnat möjliggöras genom att domstolen utnyttjat anslagsbehållning och under drygt halva 1999 haft en något större bemanning än vad tilldelade medel i princip medger.

Antalet inkomna mål minskade jämfört med 1998 och totalt inkom 363 mål.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 18 158 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 18 554 000 kronor respektive 18 971 000 kronor.

Tabell 3.12 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag 2000	17 920
Pris- och löneomräkning	238
Förslag 2001	18 158

3.8.5 23:6 Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar

Tabell 3.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	76	Anslags-sparande	-3
2000	Anslag	57	Utgifts-prognos	54
2001	Förslag	58		
2002	Beräknat	59 ¹		
2003	Beräknat	61 ¹		

¹ Motsvarar 58 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget finansierar nämndens verksamhet. Utöver arvodes- och ersättningskostnader till nämndens ledamöter har nämnden endast små kostnader i form av reseersättning, brevporto m.m..

Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar (SNAU) avger utlåtanden i frågor som avser tillämpningen av lagen (1949:345) om rätten till

arbetstagares uppfinningar. I tvist mellan arbetstagar och arbetsgivare kan någon av parterna inhämta utlåtande från nämnden. Nämnden sammanträder endast då den skall lämna utlåtande i ett ärende. Det senaste åren har nämnden sammanträtt ett par gånger per år. Ordförande och sekreterare erhåller fast arvode. Övriga sex ledamöter får ersättning per sammanträdesdag.

Förordningen (1988:1140) med instruktion för Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar reglerar ärendenas handläggning.

Kammarkollegiet disponerar anslaget till SNAU och upprättar årsredovisning åt nämnden.

Revisionens iakttagelser

RRV bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

RRV hade föregående år en invändning mot redovisningen av utbetalning av arvoden. Redovisningsrutinerna har nu ändrats och därför kom 1999 års anslag att belastas med arvoden för 1998 samt 1999.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 58 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 59 000 kronor respektive 61 000 kronor.

Tabell 3.14 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag 2000	57
Pris- och löneomräkning	1
Förslag 2001	58

3.8.6 23:7 Internationella arbetsorganisationen (ILO)

Tabell 3.15 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	19 967 ¹	Anslags-sparande	726
2000	Anslag	24 195	Utgifts-prognos	24 195
2001	Förslag	22 195		
2002	Beräknat	22 195		
2003	Beräknat	22 195		

Från anslaget betalas Sveriges medlemsavgift till Internationella arbetsorganisationen (ILO) samt övriga kostnader för deltagande i ILO:s verksamhet.

ILO:s beslutande församling, Internationella arbetskonferensen, antog i juni 1999 arbetsprogram och budget för perioden 2000-01, omfattande totalt 715 miljoner schweizerfranc. ILO:s verksamhet under perioden inriktas främst på fyra strategiska mål: främjandet och genomförandet av grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, ökade möjligheter för såväl kvinnor som män att finna en god sysselsättning och tryggad försörjning, ett mer omfattande och effektivt socialt trygghetssystem för alla samt främjande av trepartism och social dialog.

Över ILO:s reguljära budget finansieras ILO:s mötes-, norm-, utrednings-, forsknings- och publikationsverksamhet, ILO-sekretariatet i Genève (Internationella arbetsbyrån), de regionala och lokala kontoren och ett antal s.k. multidisciplinära team runt om i världen. ILO:s tekniska biståndsverksamhet finansieras till knappt 20 procent över den reguljära budgeten, i övrigt genom frivilliga bidrag från medlemsländerna.

På dagordningen för Internationella arbetskonferensen år 2001 står två nya ämnen, dels främjande av kooperativ, i syfte att år 2002 anta ett nytt instrument i form av en rekommendation, dels social trygghet för s.k. allmän diskussion. År 2001 sker även slutbehandling av en ny konvention med kompletterande rekommendation om säkerhet och hälsa inom jordbruket.

Ärenden som rör förhållandet till ILO handläggs inom Näringsdepartementet. För beredning av vissa ärenden som rör samarbetet med ILO finns den trepartiskt sammansatta ILO-kommittén.

Regeringens överväganden

Regeringen avser att senare i särskild skrivelse redovisa beslut som antagits av ILO vad gäller konventionen (nr 181) och rekommendationen (nr 188) om privat arbetsförmedling, inkl. personaluthyrning, som antogs 1997 och ersätter 1949 års konvention om avgiftskrävande arbetsförmedlingsbyråer, uppsagd av Sverige år 1992; rekommendationen (nr 189) om nya arbetstillfällen i små och medelstora företag som antogs 1998; konventionen (nr 182) och rekommendationen (nr 190) om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av

barnarbete som antogs 1999 samt konventionen (nr 183) och rekommendationen (nr 191) om skydd vid havandeskap och barns börd som antogs av arbetskonferensen 2000.

Slutsatser

Sveriges andel utgör 1.063 procent av ILO:s budget år 2001. Länder som betalar sin avgift tidigt under budgetåret får avdrag. Efter avdrag är Sveriges medlemsavgift 3,8 miljoner schweizerfranc för år 2000, motsvarande drygt 20 miljoner kronor och 3,4 miljoner schweizerfranc för år 2001. Beloppet i kronor beror på rådande valutakurs vid betalningstillfället.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 22 195 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna under anslaget till samma belopp.

Tabell 3.16 Anslagsberäkning

Tusental kronor	
Anslag 2000	24 195
Överföring till anslaget 38:8 inom utg.omr 24	-2 000
Förslag 2001	22 195

3.8.7 23:8 Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)

Tabell 3.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
1999	Utfall	1 121	Anslags-sparande	-121
2000	Anslag	3 098 ¹	Utgifts-prognos	2 997
2001	Förslag	3 816		
2002	Beräknat	3 898 ²		
2003	Beräknat	3 986 ²		

¹ Varav 80 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

² Motsvarar 3 816 tkr i 2001 års prisnivå.

Från anslaget utbetalas kostnader för personal, projekt, lokaler och andra förvaltningskostnader.

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) inrättades efter att riksdagen antagit lagen (1999:133) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning och myndigheten startade sin verksamhet den 1 maj 1999.

Ombudsmannens huvuduppgift är att se till att lagen (1999:133) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning efterföljs. Ombudsmannen skall också verka för att diskriminering på grund av sexuell läggning inte förekommer på andra områden i samhällslivet. Ombudsmannen skall genom information och rådgivning öka kunskaperna hos arbetsgivare och arbetstagare om diskriminering på grund av sexuell läggning. Efter samråd med Folkhälsoinstitutet skall ombudsmannen ta initiativ till eller medverka i upplysnings- och informationsverksamhet samt genom andra opinionsbildande insatser motverka och förebygga diskriminering på grund av sexuell läggning.

Ombudsmannen har under 1999 fokuserat på utbildning, information opinionsbildning och medverkan i media samt att bygga upp myndigheten. Ombudsmannen har medverkat vid ett 40-tal utbildnings-, informations- och opinionsbildningsinsatser. I övrigt har myndigheten avgivit remissyttrande över 6 betänkanden.

Ombudsmannen delar lokaler och samordnar också vissa kansliuppgifter med Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO).

Revisionens iakttagelser

RRV konstaterar i sin revisionsrapport att myndigheten överskridit sitt anslag inklusive anslagskredit med 21 000 kronor. Myndigheten har, enligt RRV, i årsredovisningen lämnat en tillräcklig och rättvisande beskrivning om bakgrundsfaktorerna och RRV lämnade ingen revisionsberättelse med invändning.

Regeringens överväganden

Av 15 arbetslivsärenden har 8 ärenden avslutats under 1999. Ett fall avslutades med förlikning och två andra genom att syftet med anmälan uppnåddes på annat sätt. Av 20 ärenden utanför arbetslivets område har 13 ärenden avslutats under 1999. Av dessa 13 var tre av anmälningar mot kommuner som inte till respektive länsstyrelse hade nominerat personer att utses till särskilt förordnade partnerskapsförrättare. Två av de tre har efter kontakt med HomO anmält kandidater till länsstyrelsen och det tredje ärendet är under utredning.

Som ytterligare exempel kan nämnas att kollektivavtalsreglerade grupplivförsäkringar under

många år varit utsatta för kritik då försäkringen endast omfattade arbetstagare som var sambo med en person av motsatt kön. På eget initiativ granskade myndigheten villkoren i dessa försäkringar vilket ledde till att villkoren ändrades och inte längre är diskriminerande mot homosexuella sambor.

För att bidra till finansieringen av Nämnden mot diskriminering överförs 25 000 kronor till UO 8 10:5 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Nämnden mot diskriminering.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 816 000 kronor för budgetåret 2001. Anslaget ökas med 700 000 kronor 2001–2004 i syfte att förstärka myndighetens kontakter med arbetsmarknadens parter. Finansiering sker från utgiftsområde 13. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 3 898 000 kronor respektive 3 986 000 kronor.

Tabell 3.18 Anslagsberäkning

Tusental kronor	
Anslag 2000	3 018
Pris- och löneomräkning	43
Tilläggsbudget i samband med vårpropositionen 2000	80
Överföring från anslag 22:1 inom utg.omr.13	700
Överföring till anslag 10:5 inom utg.omr.8	-25
Förslag 2001	3 816

3.8.8 23:9 Medlingsinstitutet

Tabell 3.19 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2000	Anslag	11 250	¹ Utgifts- prognos	11 250
2001	Förslag	45 207		
2002	Beräknat	46 196	²	
2003	Beräknat	47 247	²	

¹ Medlingsinstitutet bildades 1 juni 2000.

² Motsvarar 45 207 tkr i 2001 års prisnivå

Ändamålet med anslaget avser kostnaderna för personal, lokaler och statistik samt övriga förvaltningskostnader.

Medlingsinstitutet bildades den 1 juni 2000 samtidigt som Statens förlikningsmannaexpedition avvecklades. Medlingsinstitutets verksamhet syftar till att främja en lönebildning i samhälls-ekonomisk balans som tål de påfrestningar en

långvarigt ökad arbetskraftsefterfrågan medför och därmed gör det möjligt att kombinera höjda reallöner med låg arbetslöshet och stabila priser.

Medlingsinstitutet har i uppgift att medla i arbetstvister och verka för en väl fungerande lönebildning. Institutet skall bidra till en fredlig lösning av arbetstvister och medverka till att arbetsmarknadskonflikter upphör så snart som möjligt. I uppgiften att verka för en väl fungerande lönebildning ingår att agera tidigt och Medlingsinstitutet skall bland annat kalla parter till överläggningar eller på annat sätt informera sig om kommande eller pågående avtalsförhandlingar. Medlingsinstitutet är från den 1 januari 2001 statistikansvarig myndighet för den officiella lönestatistiken och svarar för att det årligen publiceras en rapport om löneutvecklingen.

Efter samtycke från parter som förhandlar om kollektivavtal kan Medlingsinstitutet utse en eller flera förhandlingsledare eller medlare. Om det föreligger risk för stridsåtgärder eller om stridsåtgärder redan har påbörjats har institutet rätt att utse medlare även utan parternas samtycke. Detta gäller dock inte om parterna är bundna av ett registrerat avtal om förhandlingsordning med regler om bl.a. medling liknande det så kallade Industriavtalet. Om det främjar en god lösning av tvisten får Medlingsinstitutet på medlarens begäran besluta om att en part skall skjuta upp varslade stridsåtgärder i högst 14 dagar. Beslut om uppskjutande får meddelas en gång för varje medlingsuppdrag.

Regeringens överväganden

I samband med att statistikansvaret för den officiella lönestatistiken förs över från Statistiska centralbyrån till Medlingsinstitutet den 1 januari 2001 ökas anslaget med 26 000 000 kronor

medan anslaget 1:6 Statistiska centralbyrån inom utgiftsområde 2 minskas med samma belopp. Vidare ökas anslaget med 5 000 000 kronor för genomförandet av förbättringar av lönestatistiken i enlighet med vad som framgår av propositionen Lönebildning för full sysselsättning (prop. 1999/2000:32, bet. 1999/2000:AU5, rskr. 1999/2000:149). Samtidigt minskas anslaget 22:1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningsanslag inom utgiftsområde 13 med samma belopp.

Av propositionen Lönebildning för full sysselsättning framgår även att Konjunkturinstitutet skall ansvara för att en årlig rapport om de samhällsekonomiska förutsättningarna för löneförhandlingar tas fram. Under 2000 finansieras rapporten via en särskild anslagspost på anslaget. Från och med 2001 finansieras rapporten genom att anslaget minskas med 1 000 000 kronor medan anslaget 1:1 Konjunkturinstitutet inom utgiftsområde 2 ökas med motsvarande belopp.

Medlingsinstitutets organisation byggs för närvarande upp. Vid full bemanning väntas myndigheten ha cirka tio anställda.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 45 207 000 kronor för budgetåret 2001. För budgetåren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 46 196 000 kronor respektive 47 247 000 kronor.

Tabell 3.20 Anslagsberäkning

<i>Tusental kronor</i>	
Anslag 2000	11 250
Pris- och löneomräkning	3 957
Överfört från anslag 1:6 inom utg.omr. 2	26 000
Överfört från anslag 22:1 inom utg.omr. 13	5 000
Överfört till anslaget 1:1 inom utg.omr. 2	-1 000
Förslag 2001	45 207

4 Jämställdhetspolitik

4.1 Omfattning

Politikområdet omfattar samordningsansvar för jämställdhetspolitiken i stort och anslagen för Jämställdhetsombudsmannen (JämO) och särskilda jämställdhetsåtgärder.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

Tusental kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
24:1 Jämställdhetsombudsmannen	17 162	16 708	17 688	18 942	19 343	19 770
24:2 Särskilda jämställdhetsåtgärder	6 260	13 706	44 589	13 706	13 706	13 706
Totalt för politikområde Jämställdhet	23 422	30 414	62 277	32 648	33 049	33 476

Från 1999 följer ett anslagssparande på 30,8 miljoner kronor som tas i anspråk under 2000. Bakgrunden till anslagssparandet är dels att medel för vissa beslutande projekt ännu inte rekviderats, dels att beslut om en omfattande tidsanvändningsstudie senarelagts till februari 2000.

bete, arbetsvillkor samt utvecklingsmöjligheter i arbetet. Det innebär också lika tillgång till utbildning och möjligheter till utveckling av personliga ambitioner, intressen och talanger, delat ansvar för hem och barn samt frihet från könsrelaterat våld.

4.3 Mål för jämställdhetspolitiken

Målet för politikområdet är att kvinnor och män skall ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Jämställdhetspolitikens mål innebär en jämn fördelning av makt och inflytande, samma möjligheter till ekonomiskt oberoende, lika villkor och förutsättningar i fråga om företagande, ar-

4.4 Politikens inriktning

Ett jämställdhetsperspektiv skall genomsyra alla delar av regeringens politik. Det innebär att jämställdhetspolitiken har sin måluppfyllelse även inom andra politikområden.

Jämställdhetspolitikens inriktning på utvecklings- och förändringsarbete i syfte att främja jämställdhet mellan kvinnor och män ligger fast,

liksom arbetet med att vidareutveckla metoder och strategier för att införliva jämställdhetsperspektivet inom alla politikområden. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet har bl a till uppgift att utveckla metoder som kan underlätta integrering av ett jämställdhetsperspektiv.

Med Amsterdamfördraget har jämställdhet mellan kvinnor och män blivit ett fördragsfäst mål för unionen. Under det kommande svenska ordförandeskapet prioriteras åtgärder för att leva upp till fördragets intention om att jämställdhetsperspektivet skall beaktas i olika delar av rådets arbete, exempelvis genom att mainstreaming utörs i dess arbetsgrupper.

Ett jämställdhetsperspektiv skall vara tydligt i alla delar av arbetsmarknadspolitiken och arbetslivspolitiken. Den skärpning av jämställdhetslagen som regeringen föreslagit är ett viktigt steg i arbetet med att utjämna löneskillnader mellan kvinnor och män. Det är angeläget att belysa hur bidrags- och socialförsäkringssystem främjar eller hindrar kvinnors förvärvsarbete. En särskild ministerkonferens med jämställdhets- och socialförsäkringsministrarna kommer att anordnas i Norrköping under det svenska ordförandeskapet.

Arbetet med att bekämpa våld mot kvinnor fortsätter. Ansvariga myndigheter har inlett ett samarbete och ett särskilt Nationellt Råd för Kvinnofrid har skapats. Under det svenska ordförandeskapet kommer Sverige att prioritera arbetet med att förhindra våld mot kvinnor och handel med kvinnor och barn.

Traditionellt har jämställdhetsfrågor engagerat kvinnor. Män har oftast saknats i jämställdhetsarbetet. Därför har mäns roll i jämställdhetsarbetet under ett flertal år varit en prioriterad fråga i svensk jämställdhetspolitik. Förutom att lyfta frågan politiskt har regeringen beviljat medel till insatser i syfte att öka andelen män inom skola och barnomsorg, och för att stödja män som arbetar mot våld. Sverige är också aktivt i det internationella arbetet vad gäller män och jämställdhet. Ett möte om män och jämställdhetsarbete kommer att anordnas under det svenska ordförandeskapet.

Nya instrument behöver utvecklas i jämställdhetsarbetet. Ett sådant kan vara att genom s.k. jämställdhetsmärkning göra det möjligt för konsumenterna att genom medvetna val påverka jämställdheten. En kommitté arbetar f.n. med att bedöma konsumenternas och producenternas intresse för en frivillig jämställdhetsmärkning.

4.5 Insatser

För en samlad och fördjupad redovisning av utvecklingen på jämställdhetspolitikens område hänvisas till Regeringens skrivelse till Riksdagen (sk 1999/2000:24), där insatser inom offentlig och privat sektor redovisas.

I samband med att Närings- och teknikutvecklingsverket lämnade rapporten "Jämställdhet och lönsamhet" anordnades en konferens med näringslivet på temat "Jämställdhet för ökad lönsamhet". Syftet med konferensen var att stimulera jämställdhetsarbetet i näringslivet genom att presentera exempel på företag som ser jämställdhetsarbetet som en lönsamhetsstrategi och konkurrensfördel.

I maj 2000 överlämnades propositionen Ändringar i jämställdhetslagen m.m. (prop. 1999/2000:143) till Riksdagen. De föreslagna ändringarna innebär bland annat att jämställdhetslagen samordnas med annan lagstiftning mot diskriminering, att diskrimineringsförbudet ska gälla hela anställningsprocessen, att samtliga arbetsgivare blir skyldiga att kartlägga och analysera löneskillnader samt att JämO får utökade befogenheter för att utöva tillsyn.

Frågan om ett eventuellt tillsynsansvar enligt jämställdhetslagen för länsexperterna utreds för närvarande inom Regeringskansliet. Slutsatserna kommer att presenteras i december 2000.

Arbetet med Kvinnofrid fortsätter och ett Nationellt Råd för Kvinnofrid har inrättats. Rådet skall utgöra ett rådgivande organ till Regeringen samt vara ett forum där Regeringen kan utbyta erfarenheter och idéer med företrädare för organisationer och forskare som är engagerade i frågor som rör våld mot kvinnor.

Projektet Män och jämställdhetsarbete startades våren 1999. Syftet med projektet är att öka kunskaperna om vilka hinder som finns och vilka ytterligare insatser som behövs för att öka mäns deltagande i jämställdhetsarbetet. Projektet ska samlas kunskaper, anordna konferenser, arbeta med opinionsbildning m.m. samt presentera förslag till åtgärder för att öka mäns delaktighet i jämställdhetsarbetet. Projektet skall avslutas senast i juni 2001.

Riksrevisionsverket har på uppdrag av regeringen granskat regeringens styrning på jämställdhetsområdet. Rapporten avlämnades i juni 2000. Riksrevisionsverkets förslag kommer att utgöra ett underlag i arbetet med att utveckla arbetsformerna för jämställdhetsarbetet i Regeringskansliet.

I november 1999 anordnade Sverige ministerkonferensen Equal Pay and Economic Independence as a Basis for Gender Equality. Till konferensen var såväl EU:s jämställdhetsministrar som ansökarländernas ministrar inbjudna. Konferensen var ett led i förberedelserna inför det svenska ordförandeskapet i EU och syftet var att lyfta fram lönefrågorna inom EU.

Bidrag till en rad utvecklingsprojekt och opinionsbildande insatser samt konferenser och seminarier har lämnats för att främja utvecklingen mot jämställdhet på särskilt angelägna områden.

År 1999 erhöll JämO medel för ett särskilt projekt avseende arbetsvärdering i syfte att påskynda utjämningen av löneskillnader mellan kvinnor och män. Arbetet har organiserats i det tvååriga projektet *Lönelots* som startade i mars 1999. Syftet med projektet är att utveckla och förmedla kunskap, ge råd och information som förhindrar en schablonmässig och könsbunden lönebildning. Till projektet har en expertgrupp samt en strategigrupp knutits.

JämO har under året påbörjat ett arbete med att samla och analysera information om föräldralediga arbetstagaras eller arbetssökandes situation på arbetsmarknaden.

Vidare har myndigheten bl.a. genomfört ett stort antal s.k. massgranskningar i syfte att öka arbetsgivarnas och de fackliga organisationernas medverkan vid utvecklandet av jämställdhet på arbetsplatsnivå.

Länsstyrelserna arbetar aktivt med att införliva ett jämställdhetsperspektiv i det dagliga arbetet. En viktig uppgift under 1999 har varit att verka för att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i tillväxtavtalen. Regeringen har utsett Västra Götaland, Jämtland och Blekinge till pilotlän med uppdrag att utveckla metoder för att jämställdhetsperspektivet skall få starkare genomslag i tillväxtavtalen. Vidare har länsstyrelserna gjort särskilda insatser för att motverka våld mot kvinnor. Flera län har också genomfört seminarier som belyst frågor om män och jämställdhet.

4.6 Resultatbedömning

Sammantaget har de åtgärder som vidtagits lett till ökad bredd, kunskap och medvetenhet om jämställdhetsfrågor. Detta har i sin tur bidragit till framsteg för jämställdhetsarbetet, även om framstegen ofta är svårbedömda på kort sikt. En redovisning av jämställdhetspolitiken under de

senaste åren återfinns i Regeringens skrivelse till Riksdagen (skr 1999/2000:24) om jämställdhetspolitiken inför 2000-talet.

Generellt har jämställdhetsfrågorna fått ett ökat genomslag och fler aktörer tar aktivt del i arbetet för jämställdhet. T. ex. har intresset och engagemanget från näringslivet ökat, där debatten allt mer handlar om att jämställdhet bidrar till kvalitet, effektivitet och lönsamhet.

I konferensen "Jämställdhet för ökad lönsamhet" deltog företrädare för näringslivet. Konferensen fick stor massmedial uppmärksamhet. Resultatet av konferensen bedömdes vara så positivt att den skall återkomma varje år den 8 september. Vidare har jämställdhetsministern bildat en referensgrupp tillsammans med chefer i näringslivet för att utbyta erfarenheter och föra en dialog om hur jämställdhetsarbetet kan drivas vidare i näringslivet.

Inom regeringskansliet pågår en uppföljning av Kvinnofridsreformen. En sammanställning och bedömning av insatserna kommer att presenteras under hösten 2000.

Regeringen anser att JämO har en central roll i arbetet för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män i arbetslivet och för att se till att jämställdhetslagen följs. Regeringen ser positivt på att myndigheten har ökat sin tillgänglighet och kompetens när det gäller rådgivning och stöd i frågor som rör löneskillnader, lönekartläggningar och könsneutrala arbetsvärderingar.

Regeringen anser att länsstyrelserna är viktiga aktörer i arbetet med att förverkliga de nationella jämställdhetspolitiska målen. Inte minst viktigt är det arbete som görs för att stödja, samverka och samordna jämställdhetsarbetet på regional nivå. Länsstyrelsernas jämställdhetsstrategier har här varit viktiga styrmedel och utgör en grund för kommande analyser och bedömningar.

4.7 Revisionens iakttagelser

RRV har i revisionsberättelse meddelat att årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters redovisning och att resultatet ligger i linje med angivna verksamhetsmål och åiterrapporteringskrav.

RRV har uttalat en invändning mot att JämO inkommit med årsredovisningen något försenat, men anför i revisionsberättelsen att den upprättats i enlighet med förordningen om myndighe-

ters årsredovisning samt bedömer att den i allt väsentligt är rättvisande.

4.8 Budgetförslag

4.8.1 24:1 Jämställdhetsombudsmannen

Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	17 162	Anslags- sparande	980
2000	Anslag	16 708	Utgifts- prognos	17 688
2001	Förslag	18 942		
2002	Beräknat	19 343 ¹		
2003	Beräknat	19 770 ¹		

1) Motsvarar 18 708 i 2001 års prisnivå

Från anslaget betalas kostnader för JämO med kansli och för Jämställdhetsnämnden. De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är anmälningar om könsdiskriminering respektive arbetsgivares bristande förmåga att leva upp till jämställdhetslagens krav på aktiva åtgärder. Vidare styrs utgifterna av JämO:s insatser för att följa upp lagens krav på aktiva åtgärder och för att fullgöra det informationsansvar som ålagts myndigheten.

I JämO:s årsredovisning för 1999 redogörs för vad som gjorts inom områdena Information, Aktiva åtgärder, Diskriminering och Arbetsvärdering.

Regeringens överväganden

För 2001 bör inriktningen fortsatt vara en effektivisering och rationalisering av verksamheten, i syfte att främja ett effektivt jämställdhetsarbete.

Mot bakgrund av förslaget till vissa ändringar av jämställdhetslagen (se avsnitt 4.5) bedömer regeringen att JämO:s arbete med rådgivning och stöd kommer att utökas och att anslaget därför bör utökas med 2 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett ramanslag på 18 942 000 kronor för år 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 19 343 000 kr resp. 19 770 000 kr.

Tabell 4.4 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag 2000	16 708
Pris- och löneomräkning	234
Ökat resursbehov, överföring från anslag 22:3 inom utg.omr. 13	2 000
Förslag 2001	18 942

4.8.2 24:2 Särskilda jämställdhetsåtgärder

Tabell 4.4 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	6 260	Anslags- sparande	30 883
2000	Anslag	13 706	Utgifts- prognos	44 589
2001	Förslag	13 706		
2002	Beräknat	13 706		
2003	Beräknat	13 706		

Från anslaget betalas kostnader för jämställdhetsåtgärder som syftar till att främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Inom ramen för anslaget genomförs projektverksamhet och insatser för att främja utvecklingen mot jämställdhet på särskilt angelägna områden. Vidare prövas nya metoder och modeller i jämställdhetsarbetet.

Anslagssparandet hänförs sig dels till att medel för vissa beslutade projekt inte rekvirerades under 1999 samt att Statistiska centralbyråns (SCB) omfattande tidsanvändningsstudie, till en kostnad av 15 miljoner kronor, senarelades till 2000. Övriga insatser som bidrar till det höga anslagsutnyttjandet för 2000 utgörs bland annat av konferenser och inrättande av ett Nationellt Råd för Kvinnofrid.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att anslagssparandet från 1999 kommer att förbrukas under 2000.

För 2001 bör inriktningen fortsatt vara satsning på utvecklings- och förändringsarbete som syftar till att främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Regeringen föreslår 13 706 000 kronor för budgetåret 2001. För åren 2002 och 2003 beräknas utgifterna till 13 706 000 kronor respektive år.

5 Effektiv statsförvaltning under utgiftsområde 2

5.1 Budgetförslag

5.1.1 1:1 Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket

Tabell 5.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	1 664	Anslags-sparande	3 701
2000	Anslag	2 000	Utgifts-prognos	2 500
2001	Förslag	2 158		
2002	Beräknat	2 458		
2003	Beräknat	2 458		

De utgifter som belastar anslaget är bl.a. medlemsavgifter för de sammordiska institutionerna, utgivning av författningssamling (AgVFS), uppgifter enligt förordningen om nit och redlighet och Arbetsgivarverkets funktion enligt beredskapsförordningen. Under anslaget har också medel beräknats för sådana stabsuppgifter som regeringen kan komma att efterfråga hos Arbetsgivarverket och som inte ingår i verkets ordinarie arbete.

Under budgetåret 1999 har anslaget huvudsakligen belastats för ersättningar för överklagandeärenden och förhandlings- och utredningsuppdrag från regeringen. Genom en ändring i lagen (1987:439) om inskränkning i rätten att överklaga (prop. 1998/99:138, bet. 1998/99:AU3, rskr. 1999/2000:27) har rätten för anställda inom den offentliga sektorn att kunna överklaga s.k. skälighetsavgöranden enligt avtal tagits bort. Fortsättningsvis överprövas dessa beslut enbart enligt formerna i lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. Ändringen trädde i

kraft den 1 januari 2000. Arbetsgivarverket handlägger således inte längre dessa överklaganden – förutom de överklaganden som inkommit före den 1 januari 2000.

Ingående balans på anslaget 2000 var 3 701 000 kronor.

Regeringens överväganden

Anslagsnivån sänktes med 1 miljon kronor avseende 2000. Anslaget är svårt att prognosera, beroende av hur mycket regeringen ålägger Arbetsgivarverket. Inför Sveriges ordförandeskap i EU första halvåret 2001 är det troligt att Arbetsgivarverket kommer att anlitas både inför planeringen och genomförande av generaldirektörmöte m.m., som kommer att medföra ytterligare belastningar på anslaget. Det är också osäkert huruvida den kommande utvärderingen av den arbetsgivarpolitiska delegeringen kan föra med sig för eventuella kostnader. Kulturdepartementets anslag F 1 Riksarkivet och landsarkiven skall tillföras ett belopp om 19 000 kr avseende arkivleveranser för Arbetsgivarverket.

Anslagsnivån för 2001 bör minskas med 300 000 kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning upptagna anslaget 1:12 Ekonomiska rådet.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för ändamålet Vissa nämnder m.m. uppfört ett ramanslag på 968 000 kr inom utgiftsområde 2. Prognosen för innevarande budgetår pekar mot att anslagna medel, inklusive anslagssparande kommer att förbrukas.

Flertalet nämnder handhar frågor inom det statliga arbetsgivarpolitiska området. Nämnderna kan därvid ha att pröva frågor om ersättningar som regleras i kollektivavtal, pröva tvistefrågor som rör tillämpningen av avtal, pröva frågor om disciplinansvar och avskedande beträffande innehavare av högre statliga anställningar etc.

Från anslaget betalas utgifter – i regel arvoden till ledamöter och ersättare m.m. – för Statens trygghetsnämnd, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor (i den mån Kammarkollegiet, som sedan den 1 januari 1999 utför kansligöromål åt nämnden, har behov av ytterligare medel för detta ändamål), Statens ansvarsnämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd, Kontraksdelegationen, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Statens utlandslönenämnd och Statens krigsskadenämnd. Från anslaget betalas även Sveriges bidrag till Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådet.

Den huvudsakliga faktorn som styr utgifterna på området är hur arbetsbelastningen påverkar antalet sammanträden vid nämnderna eftersom de flesta arvoden utgår per sammanträde.

Som en konsekvens av ändrad hantering avseende statens personskador upphör Statens trygghetsnämnd fr.o.m. den 1 januari 2001. Statens ansvarsnämnds funktion och kompetensområde ses f.n. över i enlighet med vad som uttalades i prop. 1997/98:136 Statliga förvaltning i medborgarnas tjänst (bet. 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:294).

Att bibehålla nuvarande anslag Vissa nämnder m.m., som är gemensamt för två olika departement och tre olika utgiftsområden är inte ändamålsenligt. Målstrukturen för de olika utgiftsområdena är inte heller tillämpliga för ett gemensamt anslag.

Mot bakgrund av vad som sagts ovan föreslår regeringen att – med utgångspunkt i nuvarande anslagsnivå, minskat med 300 000 kronor till Ekonomiska rådet och med 19 000 kronor till Kulturdepartementet, och ökat med 477 000 kronor avseende Vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området – anslaget 1:1 Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket förs upp med 2 158 000 kronor.

5.1.2 1:2 Statliga tjänstepensioner m.m.

Tabell 5.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	7 568 574	Anslags-sparande	494 914
2000	Anslag	7 645 800 ¹	Utgifts-prognos	7 464 000
2001	Förslag	7 500 000		
2002	Beräknat	7 400 000		
2003	Beräknat	7 350 000		

¹Anslag efter engångsvis minskning med 110 000 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

Anslaget avser utgifter för personalpensionsförmåner, särskild löneskatt på pensionskostnader m.m. Personalpensionsförmånerna styrs av kollektivavtal. Inkomsterna utgörs främst av de försäkringsmässigt beräknade premier som statliga arbetsgivare från den 1 januari 1998 skall betala (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53) och som redovisas under inkomstiteln Statliga pensionsavgifter. Inkomsterna på inkomstiteln stämmer inte överens med utgifterna på anslaget beroende på att de försäkringsmässigt beräknade premier som redovisas på inkomstiteln avser beräknade pensionskostnader för aktiv personal för ett visst år medan anslaget belastas med de pensioner som utbetalas samma år.

Resultatinformation avseende Statens pensionsverk (SPV)

Verksamhetsutfallet blev i Pension Statlig minus 1,1 miljoner kronor och myndighetskapalet uppgår till minus 859 000 kronor. Kostnaderna för att administrera tjänstepensionerna har blivit drygt 3 miljoner kronor större till följd av anpassningen till det nya reformerade pensions-systemet. Driftskostnaderna ligger dock på en fortsatt låg nivå. En mätning av kundtillfredsställelsen visar på nöjda kunder samt att statspensionärer är mer nöjda än de yrkesverksamma. En ny stickprovskontroll av att rätt belopp betalas ut till rätt person visar att 0,35 procent av ärendena har inneburit korrigerig av utbetalade belopp, vilket är bättre än de tre senaste åren.

Det ekonomiska målet inom Pension Försäkring är att generera ett verksamhetsutfall motsvarande minst 6 procent av verksamhetens intäkter på lång sikt. Vinstmarginalen för 1999 uppgår till

ca 12 procent och myndighetskapalet till ca 28,9 miljoner kronor.

SPV har under 1999 beräknat slutliga premier och gjort bokslut för försäkringsrörelsens första år.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1999 (varav tjänsteexport)	199 311	187 181	12 130
Prognos 2000 (varav tjänsteexport)	218 963	218 270	693
Budget 2001 (varav tjänsteexport)	209 103	197 580	11 523

Regeringens överväganden

Medelsbehovet för anslaget styrs främst av antalet förmånstagare, medelvärdet av den statliga kompletteringspensionen samt av basbeloppsförändringar. Löneutvecklingen har betydelse för nytillkomna förmånens storlek. Beräknat utfall underskrider anvisat anslag med 256 miljoner kronor. Skillnaden förklaras i huvudsak av riksdagens beslut om att hela basbeloppet fr.o.m. den 1 januari 1999 skall ligga till grund för utbetalning av den allmänna pensionen. Genom den höjning som skedde av allmänpensionen sänktes den statliga tjänstepensionsandelen för de grupper som har pension efter det gamla avtalet PA-SPR. Denna grupp har en s.k. samordnad pension. Detta innebär att belastningen av D2 anslaget minskar och i gengäld belastas folkpensionsanslaget till större delen avseende denna grupp pensionärer.

Beträffande framtida utbetalning av nya pensionsersättningar saknas tillförlitligt underlag för en prognos. Stora förändringar av finansieringen har genomförts som innebär att anställningsmyndigheten ska betala för all pensionsersättning till den egna personalen. Särskild pensionsersättning, som utgör en dryg tredjedel av all pensionsersättning, kommer dock att fortsätta att finansieras över anslaget. Ersättning för statlig personskadeförsäkring beräknas öka med 12 miljoner kronor årligen. Ökningen är föranledd av att AMF rekviderat felaktig ersättning från SPV tidigare. Detta har nu korrigerats retroaktivt för innevarande år samt får effekt fortlöpande avseende dessa utbetalningar. Pensionskostnadsreglering mot Svenska kyrkan kommer att medföra en beräknad nettobelastning på anslaget om ca 75 miljoner kronor.

SPV har påbörjat utveckling av en ny prognosmodell för pensionsutbetalningar och premieinkomster vars syfte är att skapa säkrare prognoser framförallt på lång sikt. Det finns dock ett antal osäkerhetsfaktorer. En är att de förmåner som är utformade enligt bruttosystem påverkas av förändringar i de allmänna pensionsförmånerna. Annat som kan komma att påverka beloppen är strukturförändringar, såsom bolagiseringar eller andra händelser som kan leda till att pensionsåtaganden överläts på annan eller, omvänt, tas över av staten. Årets anslag 7 755 800 000 kronor har minskats med 110 000 000 kronor till 7 645 800 000 kronor (prop. 1999/2000:100, bet. 1999/2000:FiU27, rskr. 1999/2000:262). För innevarande år visar prognosen att anslaget kommer att belastas med 7 464 000 000 kronor, vilket innebär att av disponibla 7 990 914 000 beräknas cirka 500 miljoner kronor att överföras till 2001.

Med ledning av ovanstående antaganden föreslår regeringen att anslaget för år 2001 blir 7 500 000 000 kronor. Anslaget för år 2002 har beräknats till 7 400 000 000 kronor och för år 2002 till 7 350 000 000 kronor.

Bilaga 1

Könsfördelningen i statliga lekmannastyrelser

Bilaga 1

Könsfördelningen i statliga lekmannastyrelser

Innehållsförteckning

Könsfördelningen i statliga lekmannastyrelser	5
Centrala myndigheters styrelser	5
Regionala myndigheters styrelser	5

Tabellförteckning

1 Könsfördelningen i centrala statliga lekmanstyrelser fördelade på departement; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare	6
2 Könsfördelningen i centrala statliga lekmanstyrelser fördelade på myndighet; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare	6
3 Andelen kvinnor i regionala myndigheters styrelser; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare	11

Könsfördelningen i statliga lekman- styrelser

Sedan 1988 har könsfördelningen i statliga myndighetsstyrelser på central och regional nivå redovisats varje år för att ge riksdagen möjlighet att kunna följa utvecklingen. Bakgrunden är de mål för kvinnorepresentationen i statliga organ som föreslogs i propositionen Jämställdhetspolitiken inför 90-talet (prop. 1987/88:105, bet. 1987/88:AU17, rskr. 1987/88:364). Det första etappmålet som angavs i propositionen om 30 procent kvinnor år 1992 uppnåddes år 1992 och redovisades i 1993 års budgetproposition (1992/93:100, bil. 12, s. 337 f.). Det andra delmålet om 40 procent kvinnor år 1995 uppnåddes i de centrala styrelserna. Antalet kvinnor uppgick då till 42 procent. De regionala styrelserna hade samma år 34 procent kvinnor. Redovisningen av det andra delmålet redovisades i Regeringens skrivelse om Jämställdhetspolitiken (1996/97:41, bil. 2, s. 96). Slutmålet om 50 procent kvinnliga ledamöter i de statliga lekmanstyrelserna år 1998 har inte uppnåtts. Arbetet för att öka andelen kvinnliga ledamöter i de centrala och regionala styrelserna har totalt sett ändå utvecklats mycket positivt. År 1988 hade de centrala styrelserna 28 procent och de regionala 15 procent kvinnliga ledamöter. Tio år senare, år 1998, hade de centrala styrelserna 44 procent och de regionala 40 procent kvinnor i sina styrelser. Årets redovisning avser förhållanden per den 31 december 1999. Då uppgick andelen kvinnor till 46 procent i de centrala och 43 procent i de regionala styrelserna.

Andelen kvinnor i statliga kommittéer redovisas årligen i kommittéberättelsen.

Centrala myndigheters styrelser

Centrala myndighetsstyrelser, nämnder m.m. ingår i redovisningen.

Av tabell 1 och 2 nedan framgår att andelen kvinnor bland de ordinarie ledamöterna ökat med två procentenheter sedan 1998 års sammansättning. Andelen kvinnor uppgår nu till 46 procent (med ordinarie ledamöter avses även ordförande). Högst andel kvinnliga ledamöter finns i styrelser under Socialdepartementet med 55 procent, Utrikesdepartementet med

50 procent och Utbildningsdepartementet med 49 procent.

Andelen kvinnliga ordförande har dock minskat med 6 procentenheter sedan föregående år och är 28 procent. Det finns kvinnor som ordförande i styrelser under alla departement. Socialdepartementet har störst andel kvinnor som ordförande, 47 procent.

Regionala myndigheters styrelser

I tabell 3 redovisas andelen kvinnor i sex regionala myndighetsgrupper. Uppgifterna omfattar samtliga län och avser även här förhållanden per den 31 december 1999.

Kvinnorna utgjorde 43 procent av de ordinarie ledamöterna (inkl. ordförande). Motsvarande andel för år 1998 var 40 procent. Av tabell 3 framgår att den högsta andelen kvinnliga ledamöter återfanns i försäkringskassornas styrelser, med 50 procent. Lägst andel hade länsstyrelsernas styrelser med 36 procent kvinnor, en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år då andelen kvinnor uppgick till 34 procent.

Tabell 1 Könsfördelningen i centrala statliga lekmanstyrelser fördelade på departement; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare

DEP.	ORDFÖRANDE		LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE						SAMTLIGA	
	ANTAL KV 1999	M 1999	ANTAL KVINNOR 1999	% 1999	% 1998	ANTAL MÄN 1999	% 1999	% 1998	ANTAL 1999	% 1999
Ju	6	27	107	45	46	129	55	54	236	100
UD	1	3	50	50	39	50	50	61	100	100
Fö	5	15	62	32	32	133	68	68	195	100
S	9	10	86	55	49	69	45	51	155	100
Fi	2	9	43	47	40	49	53	60	92	100
U	2	11	53	49	52	56	51	48	109	100
Jo	1	5	25	48	46	27	52	54	52	100
Ku	11	17	110	47	50	126	53	50	236	100
N	13	22	122	45	38*	150	55	62*	273	100
M	2	18	84	43	42	110	57	58	194	100
Totalt	52	137	742	46	44	899	54	56	1642	100

* Avser Näringsdepartementet före den omorganisation av Regeringskansliet som ägde rum den 1 januari 1999 (bl.a. slogs Arbetsmarknads-, Kommunikations- samt Närings- och handelsdepartementen samman till nuvarande Näringsdepartementet).

Tabell 2 Könsfördelningen i centrala statliga lekmanstyrelser fördelade på myndighet; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		
	KV	M	KV	M	SAMTLIGA
Justitiedepartementet					
Domstolsverket		1	4	6	10
Rikspolisstyrelsen		1	4	4	8
Kriminalvårdsstyrelsen		1	3	4	7
Brottsförebyggande rådet		1	5	6	11
Datainspektionen		1	4	5	9
Registernämnden		1	2	3	5
Polisens personalansvarsnämnd		1	1	3	4
Polisens tjänsteförslagsnämnd		1	3	6	9
Nämnden vid Brottsoffermyndigheten	1		3	3	6
Tjänsteförslagsnämnden för Domstolsväsendet		1	3	6	9
Notarienämnden		1	3	3	6
Rådgivande nämnden vid Riksåklagarens kansli		1	5	2	7
Tjänsteförslagsnämnden för åklagarväsendet		1	5	4	9
Gentekniknämnden		1	7	9	16
Rättshjälpsnämnden		1	3	2	5
Fideikommissnämnden	1		1	4	5
Rättsmedicinalverket		1	3	4	7
Statistiska centralbyrån		1	3	4	7
Kammarkollegiet		1	4	4	8
Statens kvalitets- och kompetensråd		1	5	4	9

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		SAMTLIGA
	KV	M	KV	M	
Statens skaderegleringsnämnd		1	3	5	8
Arbetsgivarverket		1	5	7	12
Statens pensionsverk		1	4	4	8
Statens ansvarsnämnd		1	3	6	9
Offentliga sektorns särskilda nämnd		1	4	3	7
Nämnden för statens avtalsförsäkringar		1	0	4	4
Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd		1	5	3	8
Statens trygghetsnämnd		1	4	1	5
Trygghetsstiftelsen	1		1	5	6
Statens utlandslönenämnd	1		3	1	4
Skiljenämnden för grupplivfrågor		1	1	2	3
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor	1		2	1	3
Stiftelsen Statshälsan	1		1	1	2
Utrikesdepartementet					
Statens invandrarverk	1		5	3	8
SIDA, Forskningsrådsnämnden		1	4	5	9
SIDA		1	4	7	11
Nordiska afrikainstitutet		1	5	6	11
Utlänningsnämnden			17	13	30
Rådet för flykting- och invandringsfrågor			15	16	31
Försvarsdepartementet					
Försvarets materielverk	1		2	3	5
Kustbevakningen	1		2	7	9
Överstyrelsen för civil beredskap		1	3	6	9
Statens räddningsverk		1	3	6	9
Styrelsen för psykologiskt försvar		1	2	6	8
FOA		1	3	8	11
Försvarshögskolan		1	4	7	11
Flygtekniska försöksanstalten		1	3	5	8
Överklagandenämnden för totalförsvaret		1	2	5	7
Totalförsvarets pliktverk		1	3	4	7
Nämnden för personalvård för totalförsvarspliktiga	1		7	9	16
Sprängämnesinspektionen		1	3	5	8
Totalförsvarets folkrättsråd	1		3	8	11
Vapenprojektdelegationen		1	2	5	7
Rådet för räddningstjänst		1	3	17	20
Försvarsmakten		1	4	4	8
Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar		1	2	4	6
Riksvärderingsnämnden	1		2	7	9
Försvarets underrättelsenämnd		1	3	3	6
Totalförsvarets chefsnämnd		1	6	14	20

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		SAMTLIGA
	KV	M	KV	M	
Socialdepartementet					
Socialstyrelsen	1		7	4	11
Läkemedelsverket		1	3	4	7
Statens institut för psykosocial medicin		1	6	5	11
Riksförsäkringsverket	1		6	3	9
Folkhälsoinstitutet		1	6	5	11
Smittskyddsinstitutet		1	3	4	7
Statens institutionsstyrelse		1	6	3	9
Handikappombudsmannen		1	6	6	12
Barnombudsmannens råd	1		4	3	7
Statens nämnd för internationella adoptioner	1		7	2	9
Arvsfondsdelegationen	1		4	3	7
Statens institut för särskilt utbildningsstöd	1		4	3	7
Alkoholsortimentsnämnden	1		1	4	5
Alkoholinspektionen		1	2	4	6
Statens beredning för utvärdering av medicinsk metodik		1	5	5	10
Hälsa- och sjukvårdens ansvarsnämnd	1		5	5	10
Socialvetenskapliga forskningsrådet		1	2	2	4
Steriliseringersättningsnämnden	1		4	0	4
Rådet för medicinsk-etiska frågor		1	5	4	9
Finansdepartementet					
Riksgäldskontoret		1	3	5	8
Finansinspektionen		1	3	6	9
Riksrevisionsverkets råd	1		6	4	10
Riksskatteverket		1	5	5	10
Statens fastighetsverk		1	3	5	8
Lotteriinspektionen	1		4	1	5
Ekonomistyrningsverkets råd		1	5	4	9
Fortifikationsverket		1	4	4	8
Konsumentverket		1	6	3	9
Premiepensionsmyndigheten		1	3	8	11
Tullverket		1	1	4	5
Utbildningsdepartementet					
Kungliga biblioteket	1		4	4	8
Centrala studiestödsnämnden		1	4	7	11
CSN, Delegationen för utländska studerande	1		2	3	5
Institutet för rymdfysik		1	3	4	7
Arkivet för ljud och bild		1	3	3	6
Högskoleverket		1	5	6	11
Överklagandenämnden		1	3	3	6

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		
	KV	M	KV	M	SAMTLIGA
Verket för högskoleservice		1	4	5	9
Distansutbildningsmyndigheten		1	5	6	11
Överklagandenämnden för högskolan		1	4	4	8
Internationella programkontoret för utbildningsområdet		1	4	5	9
Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd		1	7	5	12
Högskolans avskiljandenämnd		1	5	1	6
Jordbruksdepartementet					
Statens jordbruksverk	1		5	3	8
Statens livsmedelsverk		1	5	8	13
Fiskeriverket		1	3	4	7
Statens utsädeskontroll		1	2	4	6
Statens veterinärmedicinska anstalt		1	4	5	9
Sveriges lantbruksuniversitet		1	6	3	9
Kulturdepartementet					
Statens kulturråd	1		7	6	13
Riksarkivet		1	3	5	8
Riksantikvarieämbetet		1	4	5	9
Livrustkammaren, Skokloster slott och Hallwylska museet	1		3	3	6
Naturhistoriska riksmuseet		1	5	5	10
Arkitekturmuseet		1	3	4	7
Statens musiksamlingar	1		4	5	9
Talboks- och punktskriftsbiblioteket	1		6	2	8
Svenskt biografiskt lexikon		1	3	4	7
Statens biografbyrå	1		4	3	7
Granskningsnämnden för Radio och TV		1	3	3	6
Presstödsnämnden	1		4	6	10
Taltidningsnämnden		1	4	5	9
Nämnden för hemslöjdsfrågor		1	4	3	7
Språk- och folkminnesinstitutet		1	4	5	9
Moderna museet	1		4	5	9
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde		1	3	4	7
Riksutställningar		1	5	4	9
Statens historiska museer		1	4	5	9
Statens museer för världskultur	1		5	3	8
Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund		1	4	5	9
Statens sjöhistoriska museer		1	2	6	8
Konstnärarnämnden		1	4	6	10
Statens konstråd	1		3	4	7
Statens försvarshistoriska museer	1		3	4	7
Integrationsverket		1	4	5	9

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		SAMTLIGA
	KV	M	KV	M	
Nämnden mot diskriminering	1		4	5	9
Ungdomsstyrelsen		1	4	6	10
Näringsdepartementet					
Affärsverket svenska kraftnät		1	3	4	7
Delegationen för främjande av miljöanpassad teknik	1		6	5	11
Elsäkerhetsverket		1	1	9	10
Glesbygdsverket	1		3	3	6
Konkurrensverket	1		4	6	10
Närings- och teknikutvecklingsverket		1	3	4	7
Oljekrisnämnden		1	2	3	5
Patent- och registreringsverket		1	4	4	8
Patentbesvärsrätten		1	4	4	8
Rymdstyrelsen		1	3	4	7
Skogsstyrelsen	1		5	4	9
Statens energimyndighet		1	4	5	9
Statens institut för regionalforskning		1	2	3	5
Sveriges geologiska undersökning		1	2	4	6
Turistdelegationen	1		3	4	7
Arbetslivsinstitutet	1		6	3	9
Rådet för arbetslivsforskning	1		4	2	6
Arbetarskyddsstyrelsen		1	3	4	7
Arbetsmarknadsstyrelsen	1		4	3	7
Jämställdhetsnämnden	1		5	3	8
Nämnden för styrelserepresentationsfrågor			3	5	8
Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering		1	4	5	9
Statens förlikningsmannaexpedition		1	1	2	3
Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar		1	4	3	7
Statens järnvägar		1	3	6	9
Banverket		1	3	5	8
Vägverket	1		4	5	9
Sjöfartsverket	1		5	3	8
Handelsflottans kultur- och fritidsråd	1		3	5	8
Luffartsverket		1	3	5	8
Statens väg- och transportforskningsinstitut		1	3	5	8
Post- och telestyrelsen		1	4	6	10
Kommunikationsforskningsberedningen		1	5	4	9
Rederinämnden		1	2	4	6
Rikstrafiken		1	3	4	7
Stängselnämnden	1		1	2	3

CENTRALA MYNDIGHETER	ORDFÖRANDE		ANTAL LEDAMÖTER INKL. ORDFÖRANDE		
	KV	M	KV	M	SAMTLIGA
Miljödepartementet					
Kemikalieinspektionen		1	4	5	9
Kemikalieinspektionen: Toxikologiska rådet		1	6	12	18
Statens kärnkraftinspektion		1	4	5	9
Statens strålskyddsinstitut		1	5	4	9
Statens strålskyddsinstitut: Forskningsnämnden		1	5	5	10
Statens naturvårdsverk		1	4	6	10
Statens naturvårdsverk: Miljöforskningsnämnden		1	5	5	10
Statens naturvårdsverk: Miljöövervakningsnämnden		1	6	6	12
Statens naturvårdsverk: Tillsyns- och föreskriftsrådet		1	4	13	17
Statens naturvårdsverk: Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald		1	6	5	11
Boverket	1		5	4	9
Boverket: Stadsmiljörådet	1		9	8	17
Byggforskningsrådet		1	5	4	9
Centrum för kunskap om ekologisk hållbarhet		1	3	4	7
Fonden för fukt- och mögelskador		1	2	3	5
Statens geotekniska institut		1	2	4	6
Lantmäteriverket		1	3	5	8
Kärnavfallsfondens styrelse		1	1	4	5
SMHI		1	3	4	7
Statens va-nämnd		1	2	4	6

Tabell 3 Andelen kvinnor i regionala myndigheters styrelser; ordinarie ledamöter exkl. personalföreträdare

Procent

MYNDIGHETSGRUPPER	KVINNOR %		FÖRÄNDRING PROCENTENHETER
	1999	1998	
Försäkringskassor	50	47	+3
Länsskattemyndigheter	44	35	+9
Kronofogdemyndigheter	41	47	-6
Länsarbetsnämnder	45	46	-1
Länsstyrelser	36	34	+2
Skogsvårdsstyrelser	45	43	+2
Samtliga	43	40	+3

Bilaga 2

Nya anslagsbenämningar

Nya anslagsbenämningar

Av tabellen nedan framgår benämningen på anslagen åren 2000 och 2001. Syftet med tabellen är att underlätta övergången till de nya benämningarna som följer av att politikområden införts.

Tabell 1 Anslagsbenämningar 2000 och 2001

Benämning 2000	Benämning 2001	Anslagets namn
D1	1:1	Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket
D2	1:2	Statliga tjänstepensioner m.m.
B1	23:1	Arbetskyddsverket
B2	23:2	Arbetslivsinstitutet
B3	23:3	Särskilda utbildningsinsatser
B8	23:4	Arbetsdomstolen
B10	23:6	Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar
B12	23:7	Internationella arbetsorganisationen (ILO)
B13	23:8	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning
B14	23:9	Medlingsinstitutet
C1	24:1	Jämställdhetsombudsmannen
C2	24:2	Särskilda jämställdhetsåtgärder